

ПЪРВАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ И НАЙ-СТАРОТО ЗЛАТО В СВЕТА

50 ГОДИНИ
НОВИ ХОРИЗОНТИ
В ПРАИСТОРИЯТА

Visit **VARNA**
Varna | Official Visitor Guide

ТУРИСТИЧЕСКИ
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
ПЛ. "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ,
9000 ВАРНА, БЪЛГАРИЯ
+359 52 820 690

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ МУЗЕЙ ВАРНА

ВАРНЕНСКИ ХАЛКОЛИТЕН
НЕКРОПОЛ
5 ХИЛ. ПР. Хр.

#VARNAGOLDCIVILIZATION

9000 ВАРНА,
БУЛ. "МАРИЯ ЛУИЗА" 41

РАБОТНО ВРЕМЕ:
10:00 – 17:00 Ч.

ПОЧИВНИ ДНИ:
НЕДЕЛЯ И ПОНЕДЕЛНИК
/М.ОКТОМВРИ ДО М. МАЙ/

+ 359 52 681030

ARCHAEO.MUSEUMVARNA.COM

ВАРНЕНСКИ ХАЛКОЛИТЕН НЕКРОПОЛ

5 ХИЛ. ПР. ХР.

Варненският енеолитен (или халколитен) некропол е открит случайно през есента на 1972 година при изкопни работи в западната индустриална зона на гр. Варна, на около 400 м северно от Варненското езеро. Той е ситуиран върху тераса с лек наклон на юг към брега на езерото, на единадесет до осемнадесет метра над морското равнище. Датира се в 4600-4300 г. пр. Хр. Некрополът е оставен от общност, позната днес като археологическа култура Варна, погребвала членовете си с множество оръжия и украшения, включително и смайващо количество злато.

Разкопките на некропола се провеждат в период от двадесет години (1972-1991 г.) върху площ от 7 500 кв.м, при което са проучени 315 гроба. Интересът към този блестящ паметник е предизвикан от разнообразието и многобройността на гробните дарове. Сред тях най-голям интерес привличат златните предмети. Те са над 3 000 на брой, а общото им тегло надвишава шест килограма. Разпределението им по гробове е доста показателно: открити са само в 62, но теглото на намерените само в четири гроба (1, 4, 36 и 43) надхвърля пет килограма. Три от тях (1, 4 и 36) са символични. **Досега за V хил. пр. Хр. другаде не е известна подобна концентрация на изделия от злато.** Теглото и количеството на златните находки от Варненския некропол надвишават неколkokратно същите показатели на всички открити досега предмети от този благороден метал в целия свят от същото време, включително Месопотамия и Египет.

Между вида и количеството на инвентара от различните гробове има големи разлики, отразяващи различията в социалното положение на починалите. Те се дължат на появата на нови фактори в социално-икономическото развитие през късната каменномедна епоха на Балканите – рударството, металургията и свързания с тях търговски обмен. Обособяването на занаятите и прототърговията от земеделието и скотовъдството води до концентрирането на властта в ръцете на неголяма група хора – погребаните с многоброен и разнообразен инвентар. Варненският некропол е най-ранният и най-блестящ пример, илюстриращ началото на зараждането на класово общество, прототип на социална и политическа структура.

Като атрибути, демонстриращи социалния статут на притежателите им, златните предмети са имали по-скоро култово и символично значение, отколкото индикатор на богатство. Това заключение е валидно и за повечето от останалите гробни дарове. Например, по-голямата част от дългите кремъчни пластини и медни бойни брадви не са обикновени сечива и оръжия, а предмети на престиж, свидетелстващи за общественото значение на техните притежатели. Златните обковки на дръжките на брадвите от Гробовете 4 и 43 сочат, че те са били използвани като скиптри. Украшенията, направени от редки минерали и черупки от средиземноморски миди следва да се разглеждат по същия начин. Макар и някои от накитите вероятно да са били носени в ежедневието, полагането им в гробните ями предполага, че те са маркери на социален статут, а не на богатството на техните собственици.

